

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

07 серпня 2023 року

м. Київ

справа № 922/1418/22

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Бакуліна С.В. – головуєчий, Кібенко О.Р., Студенець В.І.,

розглянувши у порядку письмового провадження касаційну скаргу
Нововодолазької селищної ради

на постанову Східного апеляційного господарського суду від 18.05.2023 (головуючий суддя – Крестьянінов О.О., судді: Фоміна В.О., Шевель О.В.) **та рішення** Господарського суду Харківської області від 08.02.2023 (суддя Прохоров С.А.)

у справі №922/1418/22

за позовом Акціонерного товариства "Укртелеком" в особі Харківської філії Акціонерного товариства "Укртелеком"

до Нововодолазької селищної ради,

третья особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача - Відділ соціального захисту населення Нововодолазької селищної ради,

про стягнення 38 762,76 грн,

ВСТАНОВИВ:

1.Короткий зміст позовних вимог

1.1.Акціонерне товариство "Укртелеком" в особі Харківської філії Акціонерного товариства "Укртелеком" (далі – АТ "Укртелеком") звернулось до

Господарського суду Харківської області з позовом до Нововодолазької селищної ради про стягнення з відповідача невідшкодованої заборгованості по витратах, понесених внаслідок надання послуг зв'язку пільговим категоріям населення за період з 01.12.2021 по 31.07.2022 (включно) у сумі 38 762,76 грн.

1.2.Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач в порушення вимог Бюджетного кодексу України (далі – БК), Законів України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” та “Про місцеве самоврядування в Україні” не відшкодував позивачу вартість наданих послуг зв'язку пільговим категоріям населення за період з 01.12.2021 по 31.07.2022 (включно).

1.3.Заперечення проти позову мотивовані тим, що (1) належним відповідачем у справі має бути Відділ соціального захисту населення Нововодолазької селищної ради, що відповідає принципу субсидіарності, вказаному в пункті 2 частини першої статті 82 БК; (2) відповідно до стаття 91 БК видатки місцевих бюджетів на відшкодування наданих пільг з послуг зв'язку можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів; (3) телекомунікаційні послуги на пільгових умовах позивач надавав не за власною ініціативою, а на виконання імперативних законодавчих вказівок щодо цього, відповідно уповноважений державою орган, в силу закону, зобов'язаний ці витрати позивачу відшкодувати за рахунок бюджетних коштів; (4) позивач не надав належних та допустимих доказів щодо обов'язку Нововодолазької селищної ради відшкодувати заборгованість за надані послуги зв'язку пільговим категоріям населення за період з 01.12.2021 по 31.07.2022 в сумі 38 762,76 грн.

1.4.У наданих поясненнях третя особа стверджувала, що: (1) витрати за надання пільг з оплати зв'язку окремим категоріям громадян повинні відшкодуватися виключно органами місцевого самоврядування; (2) Відділ соціального захисту населення Нововодолазької селищної ради не зобов'язаний здійснювати розрахунки з АТ "Укртелеком" щодо послуг, наданих особам, які згідно з чинним законодавством мають право на соціальні пільги, Відділ соціального захисту населення Нововодолазької селищної ради лише приймає заяви від осіб, які мають право на пільги, та передає відповідному уповноваженому органу - Управлінню соціального захисту населення Харківської районної державної адміністрації, з яким позивач й має підписувати акти звірення розрахунків за надані населенню послуги, на які надаються пільги, та звертатися до відповідного бюджету (обласного/районного) для відшкодування зазначених витрат; (3) жодним законодавчим актом не передбачено, що відшкодування наданих пільг з послуг зв'язку повинно здійснюватися з місцевих бюджетів територіальних громад. Видатки місцевих бюджетів на відшкодування наданих пільг з послуг зв'язку можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів (стаття 91 БК), відповідні повноваження на виконання статті 91 БК закріплено за структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчими органами з питань соціального захисту населення міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад.

2.Стислий виклад обставин справи, встановлених судами першої та апеляційної інстанцій

2.1.АТ “Укртелеком” є оператором електронних комунікацій, який надає електронні комунікаційні (телекомунікаційні) послуги споживачам, в тому числі і тим, що мають визначені законодавством пільги з їх оплати.

2.2.У період з 01.12.2021 по 31.07.2022 позивач надав телекомунікаційні послуги на пільгових умовах мешканцям Нововодолазької селищної ради, що включені до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги та встановлені законодавством України пільги з їх оплати на загальну суму 38 762,76 грн.

2.3.Позивач направив на адресу відповідача листи щодо надання інформації, яка міститься в реєстрі від 06.01.2022, 07.02.2022, 07.06.2022, 07.07.2022, 08.08.2022 разом із доданими до них розрахунками видатків на відшкодування витрат, пов'язаних з наданням окремим категоріям громадян пільг з оплати послуг зв'язку за грудень 2021 – липень 2022, а також актами звірювання розрахунків станом на 01.01.2022, 01.02.2022, 01.06.2022, 01.07.2022 та 01.08.2022.

У листах позивач просив відповідача провести звірювання інформації, що міститься у наданих розрахунках видатків на відшкодування витрат, пов'язаних з наданням окремим категоріям громадян пільг з оплати послуг зв'язку, із інформацією у Єдиному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, доступ до якого наявний у структурних підрозділах з питань праці та соціального захисту населення виконавчих органів міських рад; у разі виявлення розбіжностей позивач просив направити їх на електронну адресу.

2.4.Відповіді на вищезазначені листи відповідач не надав.

2.5.У липні 2022 позивач направив відповідачу претензію з вимогою про відшкодування витрат за період з 01.12.2021 по 30.06.2022 у сумі 34 269,40 грн, понесених внаслідок надання послуг зв'язку на пільгових умовах мешканцям Нововодолазької селищної ради.

2.6.У відповідь на претензію відповідач зазначив, що АТ "Укртелеком" має можливість звернутися до інших розпорядників коштів місцевих бюджетів (обласної, районної ради) з числа зазначених у статті 91 БК для компенсації вартості пільг з послуг зв'язку. Крім того, за твердженням відповідача, Нововодолазька селищна рада не зобов'язана відшкодувати позивачу витрати, понесені внаслідок надання мешканцям селищної ради послуг на пільгових умовах.

2.7.Несплата відповідачем позивачу коштів за надані телекомунікаційні послуги стала підставою звернення з цим позовом до суду.

3.Короткий зміст рішення суду першої інстанції та постанови суду апеляційної інстанції

3.1.Рішенням Господарського суду Харківської області від 08.02.2023 у справі №922/1418/22, яке залишене без змін постановою Східного апеляційного господарського суду від 18.05.2023, позов задоволено повністю, стягнуто з Нововодолазької селищної ради на користь АТ "Укртелеком" в особі Харківської філії АТ "Укртелеком" невідшкодованої заборгованості по витратах, понесених внаслідок надання послуг зв'язку пільговим категоріям населення за період з 01.12.2021 по 31.07.2022 (включно) у сумі 38 762,76 грн та 2 481,00 грн судового збору.

3.2.Судові рішення мотивовані тим, що представницьким органом Нововодолазької ОТГ є Нововодолазька селищна рада, яка за рахунок видатків з місцевого бюджету повинна здійснити відшкодування витрат, понесених позивачем внаслідок надання населенню Нововодолазької селищної ради послуг зв'язку на пільгових умовах.

3.3.Суд першої інстанції зазначив, що між позивачем та відповідачем були підписані акти звіряння розрахунків за надані послуги. Апеляційний суд, залишаючи без змін рішення суду першої інстанції, вказав на помилковість таких висновків, зазначивши, що факт непідписання вказаних актів звіряння відповідачем не свідчить про наявність підстави для звільнення від встановленого законом обов'язку компенсувати вартість отриманих пільговими категоріями населення послуг зв'язку.

4.Короткий зміст вимог касаційної скарги та її обґрунтування. Доводи інших учасників справи. Розгляд клопотання

4.1.Нововодолазька селищна рада звернулась до Верховного Суду з касаційною скаргою, в якій просить скасувати постанову Східного апеляційного господарського суду від 18.05.2023 та рішення Господарського суду Харківської області від 08.02.2023 у справі №922/1418/22 і ухвалити нове рішення, яким відмовити в позові у повному обсязі.

4.2.Обґрунтовуючи підстави касаційного оскарження, скаржник посилається на пункт 3 частини другої статті 287 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК), зазначаючи, що відсутній висновок Верховного Суду з питання застосування норм права у подібних правовідносинах. Також скаржником зазначено, що касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики в подібних правовідносинах, оскільки на даний час наявні протилежні висновки судів апеляційної інстанції у подібних правовідносинах (постанова Східного апеляційного господарського суду від 23.06.2022 у справі №917/1584/21); ця справа має виняткове значення для скаржника (підпункти "а" і "в" пункту 2 частини третьої статті 287 ГПК).

4.3. Доводи скаржника зводяться до того, що: (1) чинне законодавство України передбачає можливість компенсації пільг з послуг зв'язку за рахунок усіх місцевих бюджетів та не покладає ці видатки виключно на бюджети селищних територіальних громад; (2) телекомунікаційні послуги на пільгових умовах позивач надавав не за власною ініціативою, а на виконання імперативних законодавчих вказівок щодо цього, як наслідок, уповноважений на те державою орган, в силу закону, зобов'язаний ці витрати позивачу відшкодувати за рахунок бюджетних коштів; (3) право органу місцевого самоврядування при розробці та реалізації місцевих соціально-економічних програм передбачати додаткові соціальні гарантії за рахунок коштів місцевих бюджетів не свідчить про безумовний обов'язок відкошувати витрати за надані послуги зв'язку пільговим категоріям громадян саме з бюджету селищної ради, а не інших місцевих бюджетів (обласного, районного) з числа зазначених у статті 91 БК; (4) Нововодолазька селищна рада не заперечує та не спростовує розрахунки видатків на відшкодування спірних витрат та направлення позивачем відповідачу відповідних актів звіряння, а стверджує, що не підписувала та не погоджувала такі акти звіряння розрахунків, та не має зобов'язань перед позивачем щодо відшкодування таких витрат; (5) судами необґрунтовано враховано, як допустимі докази, надані позивачем акти звіряння розрахунків, оскільки їх складення у спірний період не передбачено чинним законодавством та ці акти не підписані відповідачем.

4.4. АТ "Укртелеком" подало відзив на касаційну скаргу, в якому просить залишити її без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін.

4.5. Позивач стверджує, що: (1) представницьким органом Нововодолазької ОТГ є Нововодолазька селищна рада, яка за рахунок видатків з місцевого бюджету повинна здійснити відшкодування витрат, понесених позивачем внаслідок надання населенню Нововодолазької селищної ради послуг зв'язку на пільгових умовах; (2) той факт, що відповідач вказував на власний виконавчий орган як на належного відповідача у справі, свідчить про визнання відповідачем, що витрати позивача мають бути відшкодовані саме за рахунок коштів бюджету Нововодолазької територіальної громади; (3) обсяг та зміст наданих у якості доказів документів відповідає суті правовідносин, які склались між сторонами, та підтверджує обставини, на які позивач посилався як на підставу заявлених позовних вимог; (4) відсутність вимоги, передбаченої законодавством, щодо складання документа саме за певною формою не позбавляє суб'єкта господарювання права на самостійне врегулювання певних взаємовідносин з іншим суб'єктом господарювання чи установою шляхом складання такого документа за будь-якою формою, зокрема і на основі форми "З-пільга", яка застосовувалась при звірнні розрахунків між надавачами послуг та компенсаторами пільг, починаючи з 2003 року.

4.6. Нововодолазька селищна рада звернулась до Верховного Суду із клопотанням про долучення до матеріалів справи експертного висновку Асоціації міст України щодо застосування норм права у сфері формування та застосування державних соціальних стандартів і нормативів та порядку

фінансування державних пілґ за користування послугами зв'язку від 20.07.2023.

4.7.Щодо заявленого клопотання, то згідно зі статтею 3 ГПК судочинство в господарських судах здійснюється відповідно до Конституції України, цього Кодексу, Закону "Про міжнародне приватне право", Закону "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Судочинство у господарських судах здійснюється відповідно до закону, чинного на час вчинення окремої процесуальної дії, розгляду і вирішення справи.

4.8.Частиною першою статті 42 ГПК передбачено, що учасники справи мають право подавати заяви та клопотання, надавати пояснення суду, наводити свої доводи, міркування щодо питань, які виникають під час судового розгляду, і заперечення проти заяв, клопотань, доводів і міркувань інших осіб.

4.9.Відповідно до частини першої статті 108 ГПК учасники справи мають право подати до суду висновок експерта у галузі права щодо: 1) застосування аналогії закону, аналогії права; 2) змісту норм іноземного права згідно з їх офіційним або загальноприйнятим тлумаченням, практикою застосування, доктриною у відповідній іноземній державі.

4.10.Висновок експерта у галузі права не може містити оцінки доказів, вказівок про достовірність чи недостовірність того чи іншого доказу, про переваги одних доказів над іншими, про те, яке рішення має бути прийнято за результатами розгляду справи (частини друга вказаної статті).

4.11.Статтею 109 ГПК передбачено, що висновок експерта у галузі права не є доказом, має допоміжний (консультативний) характер і не є обов'язковим для суду. Суд може посилатися в рішенні на висновок експерта у галузі права як на джерело відомостей, які в ньому містяться, та має зробити самостійні висновки щодо відповідних питань.

4.12.3 огляду на зазначене та враховуючи, що наданий відповідачем висновок не стосується питання застосування аналогії закону, аналогії права та /або змісту норм іноземного права згідно з їх офіційним або загальноприйнятим тлумаченням, практикою застосування, доктриною у відповідній іноземній державі, тобто питання, передбаченого статтею 108 ГПК як такого, щодо якого учасникам справи надається право подати до суду висновок експерта у галузі права, Верховний Суд відмовляє в задоволенні клопотання Нововодолазької селищної ради про долучення експертного висновку щодо застосування норм права до матеріалів цієї справи.

5.Позиція Верховного Суду

5.1.Статтею 11 Цивільного кодексу України (далі - ЦК) передбачено, що цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Цивільні права та обов'язки можуть виникати безпосередньо з актів цивільного законодавства.

5.2.Відповідно до статті 167 ЦК держава діє у цивільних відносинах на рівних правах з іншими учасниками цих відносин.

5.3.Держава набуває і здійснює цивільні права та обов'язки через органи державної влади у межах їхньої компетенції, встановленої законом (частина перша статті 170 ЦК).

5.4.Відповідно до статті 526 ЦК України, статті 193 Господарського кодексу України (далі - ГК) суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору.

5.5.Як вже зазначалось, АТ "Укртелеком" є оператором електронних комунікацій, який надає електронні комунікаційні (телекомунікаційні) послуги споживачам, в тому числі і тим, що мають визначені законодавством пільги з їх оплати.

Метою діяльності позивача, як учасника господарських відносин, є досягнення економічних та соціальних результатів та одержання прибутку від провадження підприємницької діяльності згідно із частиною другою статті 3 ГК.

Таким чином, у позивача виникло цивільне право на відшкодування вартості послуг перевезення, наданих особам, які згідно з чинним законодавством мають право на соціальні пільги, а у держави (її відповідного органу) як замовника послуг - цивільний обов'язок здійснити з позивачем розрахунок за надані цим особам послуги.

Саме такий висновок щодо характеру правовідносин, які виникають між державою як замовником послуг на пільгових умовах відповідній категорії споживачів з метою забезпечення державних соціальних гарантій та особою, яка надає такі послуги, викладений у численних постановках Великої Палати Верховного Суду, зокрема, від 10.04.2018 у справі №927/291/17, від 17.04.2018 у справі №906/621/17, від 23.10.2019 у справі №911/1924/18 та ін. (у справах щодо відшкодування витрат на надання телекомунікаційних послуг пільговим категоріям споживачів).

5.7.Заявляючи вимоги про стягнення витрат, понесених позивачем внаслідок надання населенню Нововодолазької селищної ради послуг зв'язку на пільгових умовах, позивач, з яким погодились й суди попередніх інстанцій, вважав, що їх

відшкодування за рахунок видатків з місцевого бюджету повинна здійснити Нововодолазька селищна рада (відповідач), який є представницьким органом Нововодолазької ОТГ.

5.4. Верховний Суд вважає такі висновки помилковим з огляду на таке.

5.5. Засади формування та застосування державних соціальних стандартів і нормативів, спрямованих на реалізацію закріплених Конституцією України та законами України основних соціальних гарантій, визначає Закон України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії", відповідно до статті 1 якого державні соціальні гарантії - встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, встановлені законами пільги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму

5.6. Статтею 17 цього Закону внормовано, що основні державні соціальні гарантії встановлюються законами з метою забезпечення конституційного права громадян на достатній життєвий рівень.

5.7. Законами України з метою надання соціальної підтримки населенню України в цілому та окремим категоріям громадян встановлюються державні гарантії, зокрема щодо забезпечення пільгових умов задоволення потреб у товарах та послугах окремим категоріям громадян, які потребують соціальної підтримки (стаття 18 Закон України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії").

5.8. Стаття 19 цього Закону розділяє соціальні гарантії на обов'язкові та додаткові

Відповідно частини третьої цієї статті державні соціальні гарантії є обов'язковими для всіх державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності.

Водночас частина третя вказаної статті визначає, що органи місцевого самоврядування при розробці та реалізації місцевих соціально-економічних програм можуть передбачати додаткові соціальні гарантії за рахунок коштів місцевих бюджетів.

5.9. Згідно з частиною першою статті 20 Закон України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" надання державних соціальних гарантій здійснюється за рахунок бюджетів усіх рівнів, коштів підприємств, установ і організацій та соціальних фондів на засадах адресності та цільового використання.

5.10. Пільги з оплати користування послугами зв'язку та комунікаційними послугами передбачено низкою законодавчих актів України. Так, перелік

категорій громадян, яким державою встановлені державні соціальні гарантії у вигляді пільг, встановлено, зокрема, Законами України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про охорону дитинства", "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист".

5.11.Згідно з частиною першою статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в, межах Конституції і законів України.

5.12.Відповідно до Конституції України (стаття 143) та Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (стаття 16) повноваження органів місцевого самоврядування поділяються на власні (самоврядні) та делеговані, тобто повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом.

5.13.Здійснення зазначених соціальних виплат відносяться саме до делегованих і мають супроводжуватись відповідним фінансуванням з боку держави, як того вимагають положення частини третьої статті 142 Конституції України, відповідно до якої держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

5.14.До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення (пункт "а" частини першої статті 34 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні").

5.15.Тобто, встановлення органами місцевого самоврядування додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення є власними повноваженнями, які мають фінансуватися виключно з місцевого бюджету.

Зазначене повністю відповідає положенням частини третьої статті 19 Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" щодо права органів місцевого самоврядування встановлювати додаткові соціальні гарантії за рахунок коштів місцевих бюджетів.

5.16.Водночас відповідно до пп. "є" пункту 9 частини першої статті 87 БК (в редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин) до видатків, що

здійснюються з Державного бюджету України (з урахуванням особливостей, визначених п. 5 частини другої статті 67-1 цього Кодексу) належать видатки на інші програми в галузі соціального захисту та соціального забезпечення, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

5.17.Наразі такий перелік не затверджений, що, однак, не змінює фактичного існування програм в галузі соціального захисту та соціального забезпечення, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, та не звільняє державу від здійснення видатків для забезпечення реалізації таких програм.

5.18.Положення п. 6 статті 92 Конституції України та вищенаведених статей Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" у сукупності свідчить про те, що покладання обов'язків з відшкодування спірних витрат на послуги зв'язку пільговим категоріям громадян на органи місцевого самоврядування є помилковим, оскільки боржником у цих правовідносинах є держава, яка здійснює свої цивільні права через відповідні органи.

5.19.Належним представником держави у спірних правовідносинах є той суб'єкт, який визначений законом про державний бюджет головним розпорядником бюджетних коштів, прийнятим законодавцем у році, що відповідає спірному періоду, за який понесені позивачем витрати за надання послуг зв'язку пільговим категоріям громадян підлягають компенсації.

5.20.Якщо держава не визначила законом такого головного розпорядника видатків, у такому випадку саме Кабінет Міністрів України слід вважати органом, в особі якого держава виступає відповідачем, адже відповідно до пункту 6 статті 116 Конституції України саме Кабінет Міністрів України розробляє проєкт закону про Державний бюджет України і забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України.

5.21.Відповідна правова позиція з питань встановлення соціальних пільг і гарантій та суб'єктів, які зобов'язані фінансувати такі пільги, наведена в численних постановках Верховного Суду від 20.01.2022 у справі №904/138/21, від 01.02.2022 у справі №904/141/20, від 27.07.2022 у справі №904/7875/21, від 09.06.2023 у справі №916/3938/21, та зводиться до того, що пільги, введені законами України, мають компенсуватися з державного бюджету з огляду на їх введення органом державної влади, і саме держава, як замовник послуг, є боржником у цих правовідносинах.

5.22.Отже, стороною зобов'язання з компенсації витрат позивачу за надані послуги зв'язку пільговим категоріям громадян є держава, а тому Нововодолазька селищна рада не може бути боржником за таким зобов'язанням.

5.23. Задоволення позову за рахунок видатків місцевих бюджетів було б можливим лише за наявності субвенцій із державного бюджету місцевому бюджету на здійснення державних програм соціального захисту у порядку, визначеному Кабінетом міністрів України.

Проте, суди попередніх інстанцій у цій справі не встановили, який орган прийняв рішення щодо введення відповідних пільг, тоді як це має вирішальне значення для вирішення питання, за рахунок якого бюджету (державного чи місцевого) повинно здійснюватися їх відшкодування, а також не з'ясували чи мало місце надання відповідних субвенцій з державного бюджету місцевому бюджету, а тому помилково вважали за можливе здійснити відшкодування витрат позивача за надані послуги зв'язку пільговим категоріям громадян за рахунок місцевого бюджету Нововодолазької селищної ради.

5.24.3 огляд на наведене, Верховний Суд дійшов висновку, що визначений позивачем відповідач (Нововодолазька селищна рада) є неналежним відповідачем у даному спорі, що є самостійною підставою для відмови у позові.

6. Висновки за результатами розгляду касаційної скарги

6.1. Відповідно до частини першої статті 300 ГПК України, переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права.

6.2. За змістом пункту 3 частини першої статті 308 ГПК України суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд.

6.3. Частинами першою, третьою статті 311 ГПК України передбачено, що суд скасовує судові рішення повністю або частково і ухвалює нове рішення у відповідній частині або змінює його, якщо таке судові рішення, переглянуте в передбачених статтею 300 цього Кодексу межах, ухвалено з неправильним застосуванням норм матеріального права або порушенням норм процесуального права. Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону, або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягає застосуванню.

6.4. Перевіривши в межах доводів та вимог касаційної скарги правильність застосування судами попередніх інстанцій норм законодавства, Верховний Суд вважає, що рішення суду першої інстанції та постанова апеляційного суду підлягають скасуванню з ухваленням нового рішення про відмову в задоволенні позову, у зв'язку з чим касаційна скарга відповідача підлягає задоволенню.

7. Розподіл судових витрат

7.1.Оскільки Верховний Суд ухвалив нове рішення у цій справі, судові витрати, понесені сторонами у зв'язку з розглядом цієї справи, підлягають перерозподілу відповідно до статті 129 ГПК України.

7.2.У зв'язку з тим, що касаційна скарга відповідача підлягає задоволенню, рішення суду першої інстанції та постанова суду апеляційної інстанції – скасуванню, з ухваленням нового рішення про відмову в задоволенні позову, з АТ "Укртелеком" на користь Нововодолазької селищної ради підлягає стягненню 3 721,50 грн судового збору за подання апеляційної скарги та 4 962 грн - за подання касаційної скарги.

Керуючись статтями 129, 300, 301, 308, 311, 314, 315, 317 ГПК України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ :

- 1.**Касаційну скаргу Нововодолазької селищної ради задовольнити.
- 2.**Постанову Східного апеляційного господарського суду від 18.05.2023 та рішення Господарського суду Харківської області від 08.02.2023 у справі №922/1418/22 скасувати.
- 3.**Ухвалити нове рішення, яким в задоволенні позову Акціонерного товариства "Укртелеком" в особі Харківської філії Акціонерного товариства "Укртелеком" до Нововодолазької селищної ради про стягнення 38 762,76 грн відмовити.
- 4.**Стягнути з Акціонерного товариства "Укртелеком" в особі Харківської філії Акціонерного товариства "Укртелеком" (01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 18, код ЄДРПОУ 21560766) на користь Нововодолазької селищної ради (63202, Харківська область, Харківський район, смт. Нова Водолага, вул. Донця Григорія, 14, код ЄДРПОУ 04397997) 8 683 (вісім тисяч шістсот вісімдесят три) грн 50 коп. судового збору.
- 5.**Видачу відповідного наказу доручити Господарському суду Харківської області.

Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Головуючий

С.В. Бакуліна

Судді

О.Р. Кібенко

В.І. Студенець